

Husholdningenes gjeldsbetjeningsevne i historisk perspektiv

Ola Honningdal Grytten, Professor Dr Oecon NHH

Sentrale faktorer som bestemmer gjeldsbetjeningsevnen

- Disponibel inntekt
- Rentenivå og lånekostnader
- Livsoppholdskostnader
- Buffer og sparing

NHH

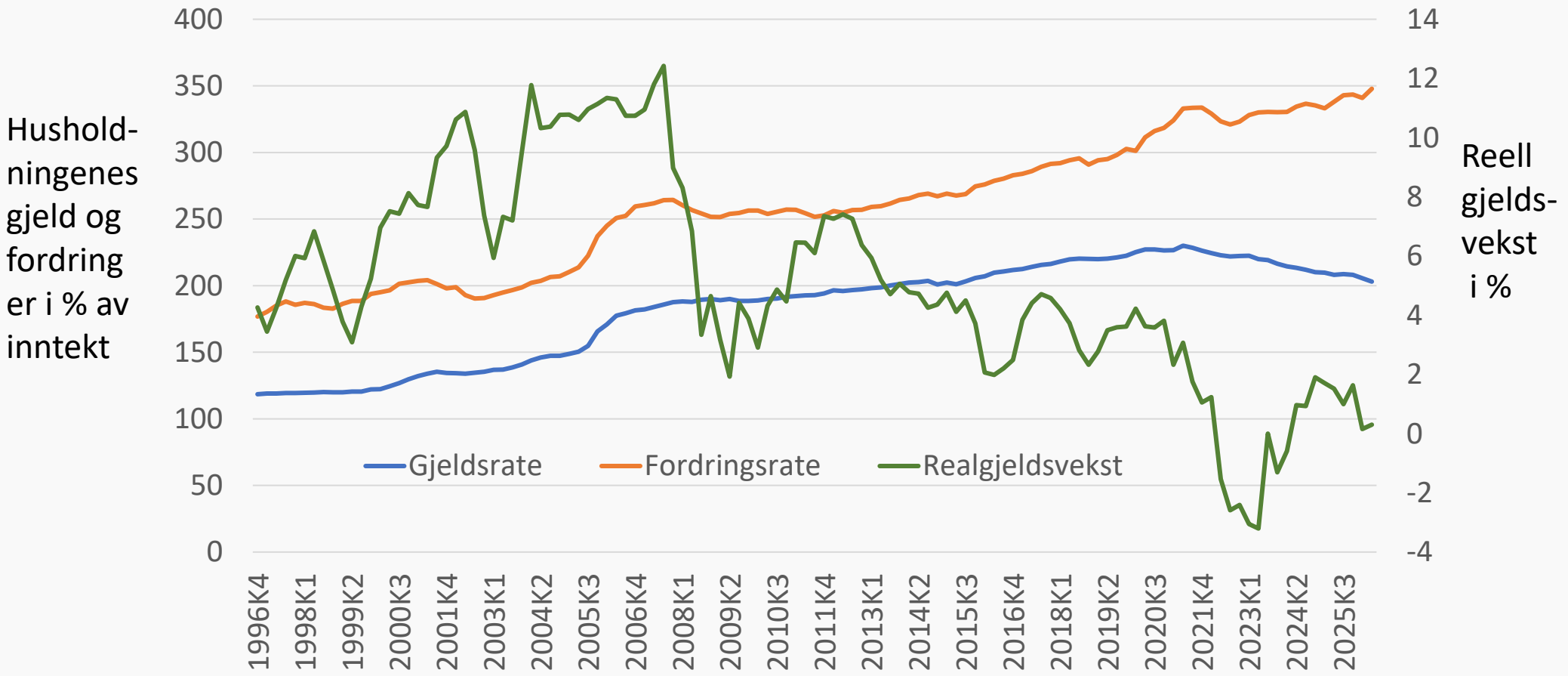
Hva innebærer det å legge vekt på inntekt?

- Lett å tenke inntekt i teller
- Inntekt i nevner er kanskje like viktig?
- Vil legge vekt på nevner i denne presentasjonen

NHH

Gjeld og fordringer versus inntekt

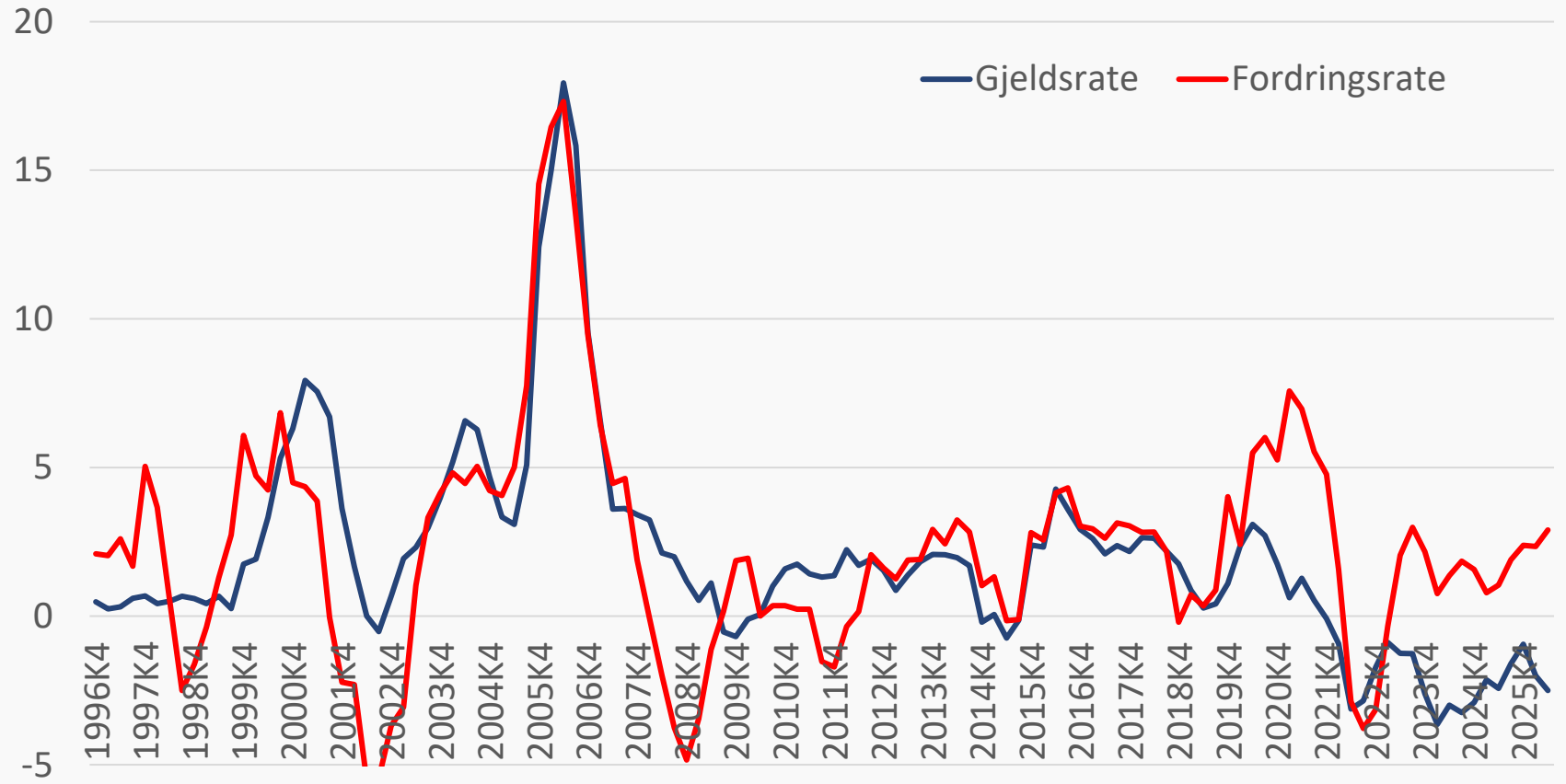
Kilde, SSB

NHH

4Q endring i gjelds og fordringsrate i %

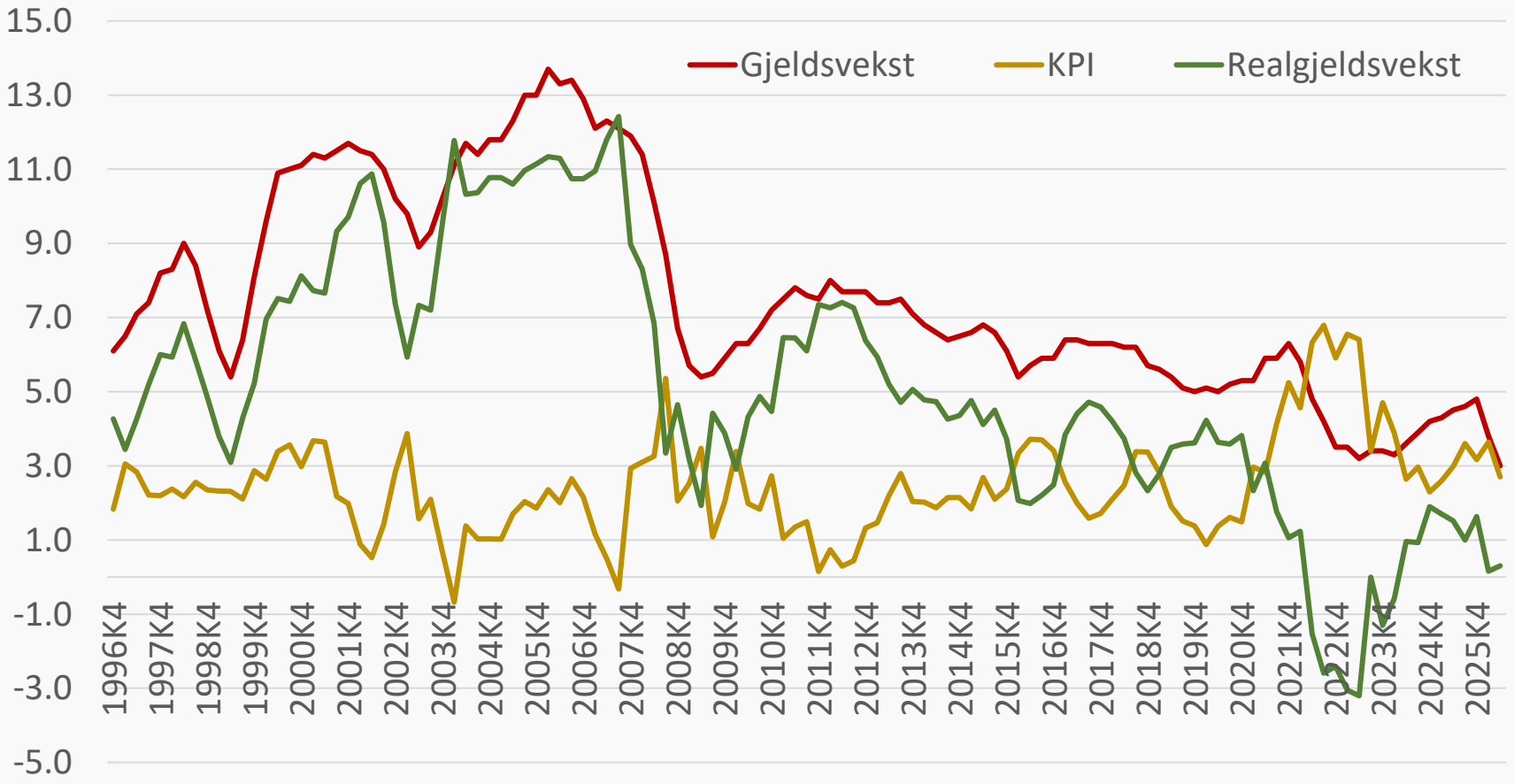
Kilde, SSB

NHH

Gjeldsvekst og inflasjon

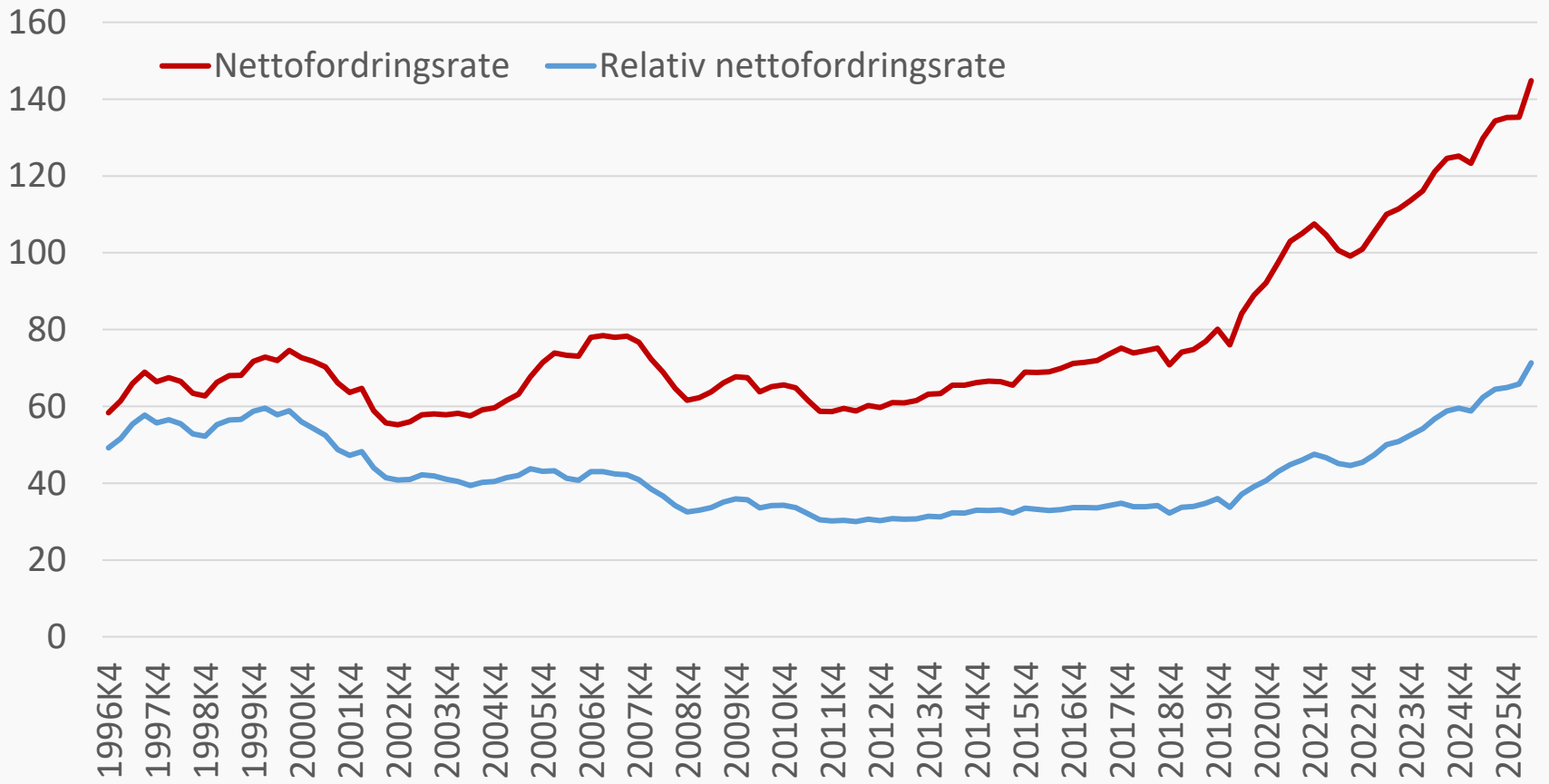
Kilde, SSB

NHH

Nettofordringsrate er stigende

Kilde, SSB

NHH

Gjeldsrate en viktig indikator

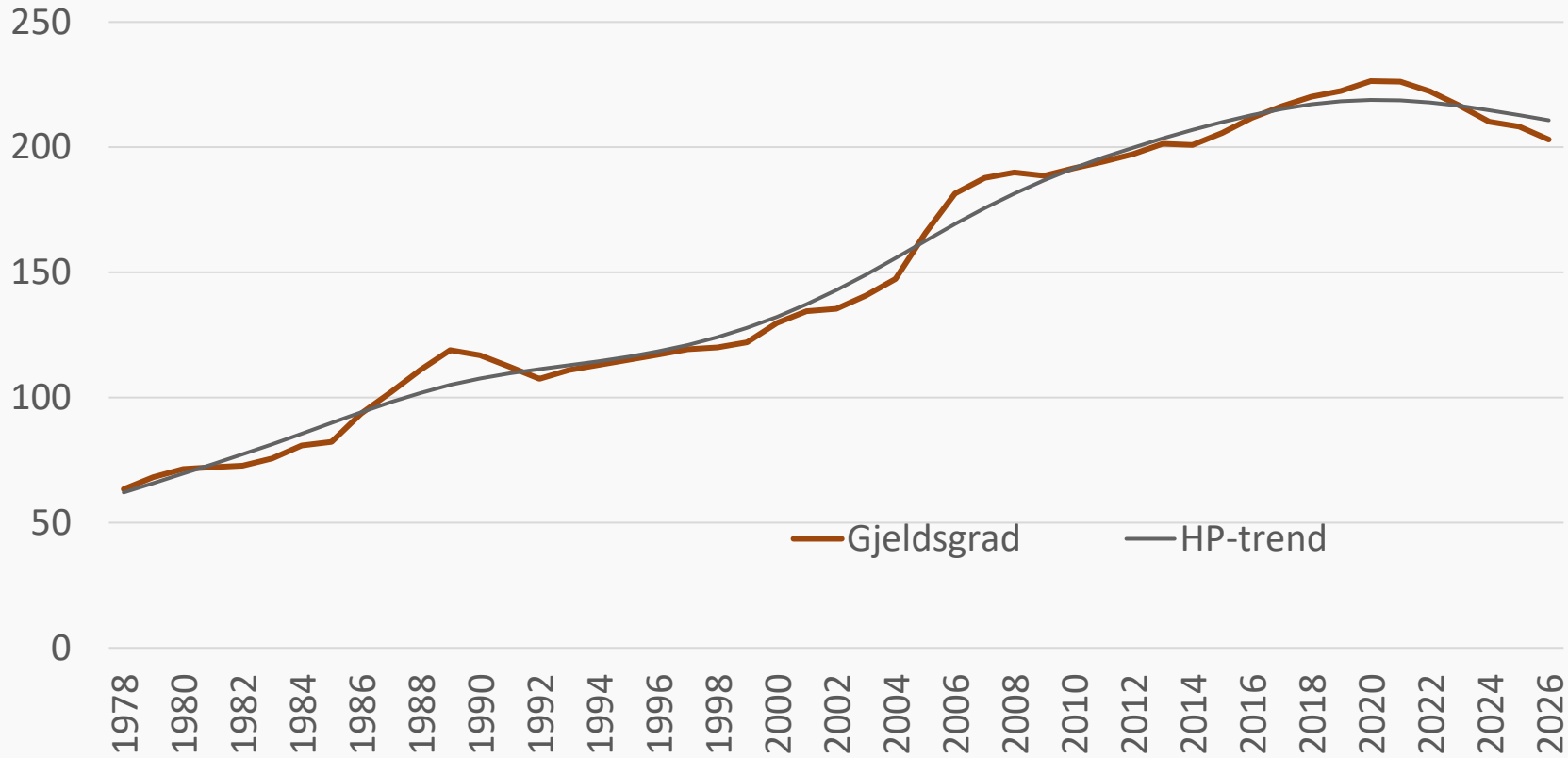
- Både brutto gjeldsrate og nettogjeldsrate gjeldsrate viser klart stigende tendens før korreksjoner eller krakk i aktivamarked ofte fulgt av konjunkturnedgang
- Etter mange år med bekymring, ser det altså ut til at gjeldsraten i husholdningen går rett veg.
- Men en bekymring kan likevel være at dette blant annet synes drevet frem av relativt høy inflasjon

- Hva er erfaringene på litt lengre sikt?
- Har satt sammen data fra Norges Bank i samarbeid med NHH og Statistisk sentralbyrå for å si litt om det

NHH

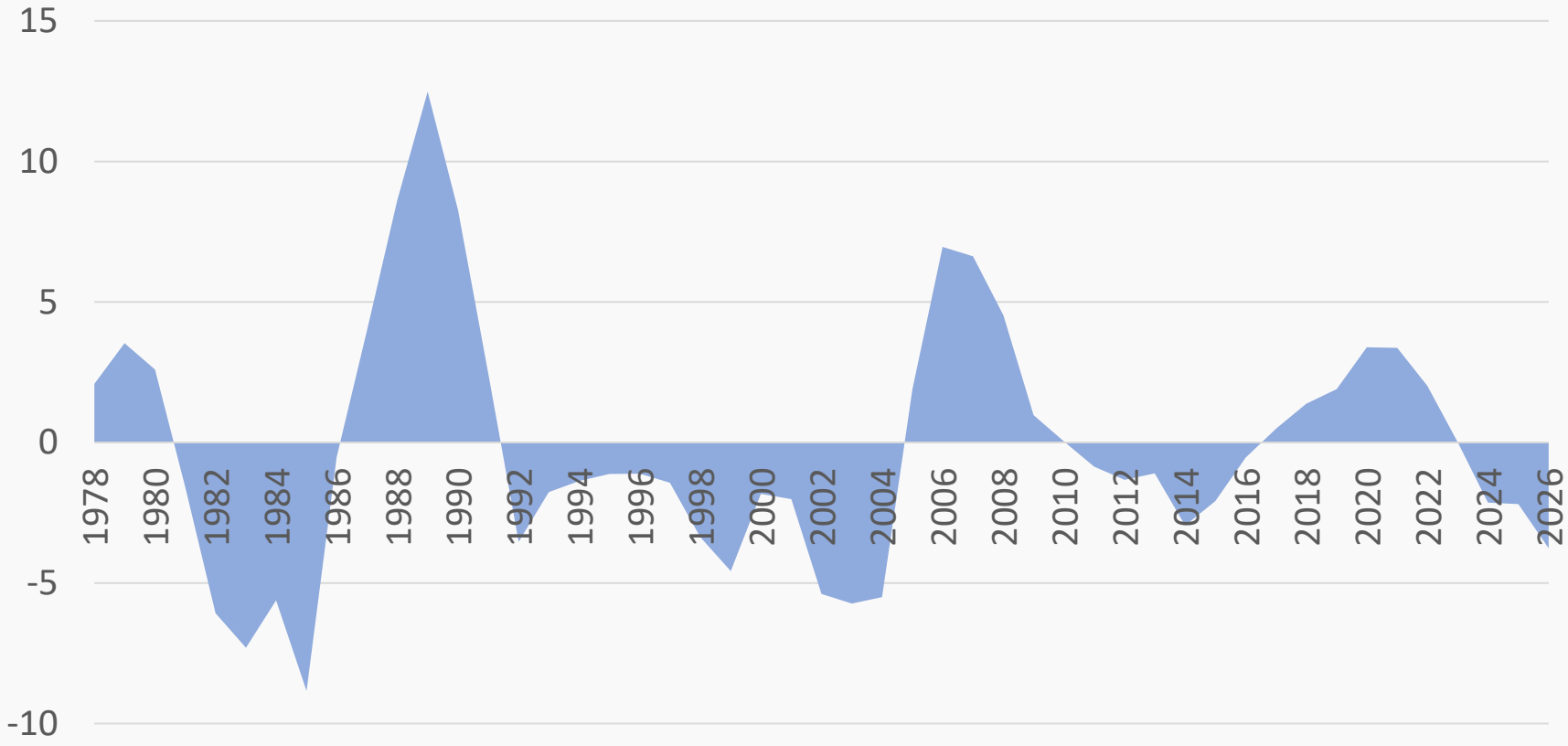
Stigende trend i gjeldsrate på lengre sikt

Kilde, SSB og NB

Syklus gjeldsrate

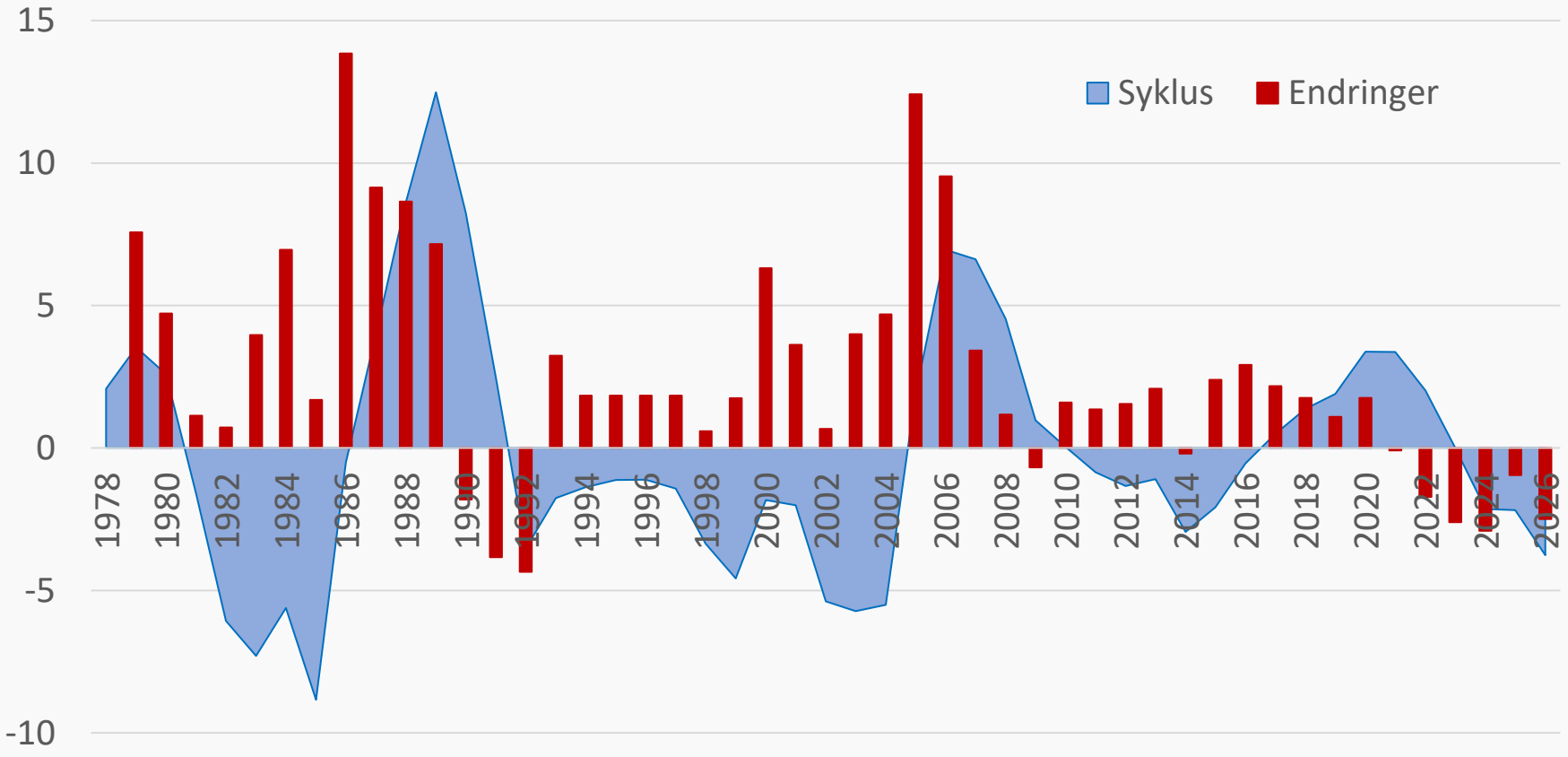
Kilde, SSB og Norges Bank

NHH

Syklus og årlige endringer i % gjeldsrate

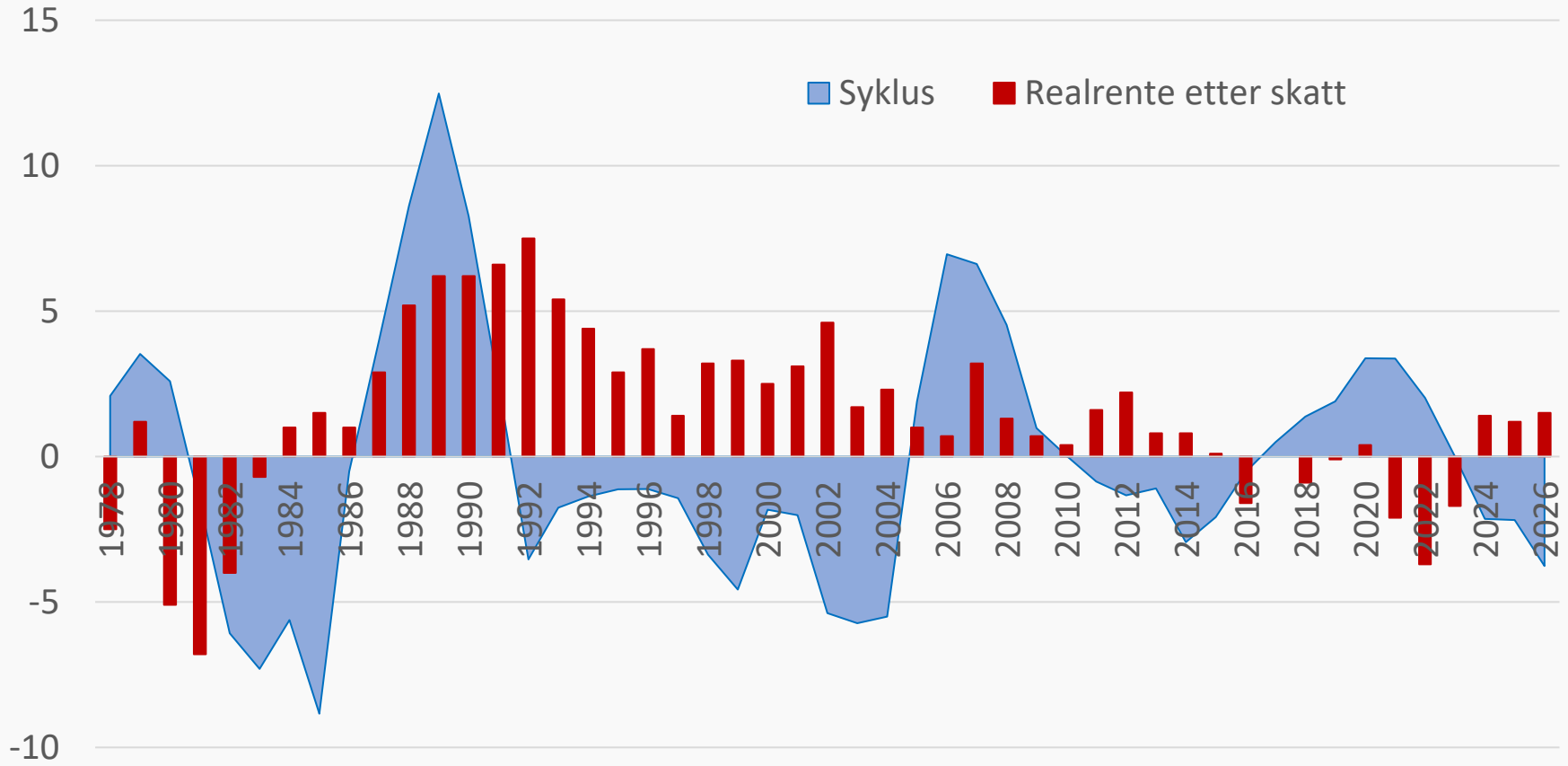
Kilde, SSB og Norges Bank

NHH

Gjeldsratesyklus og realrente etter skatt

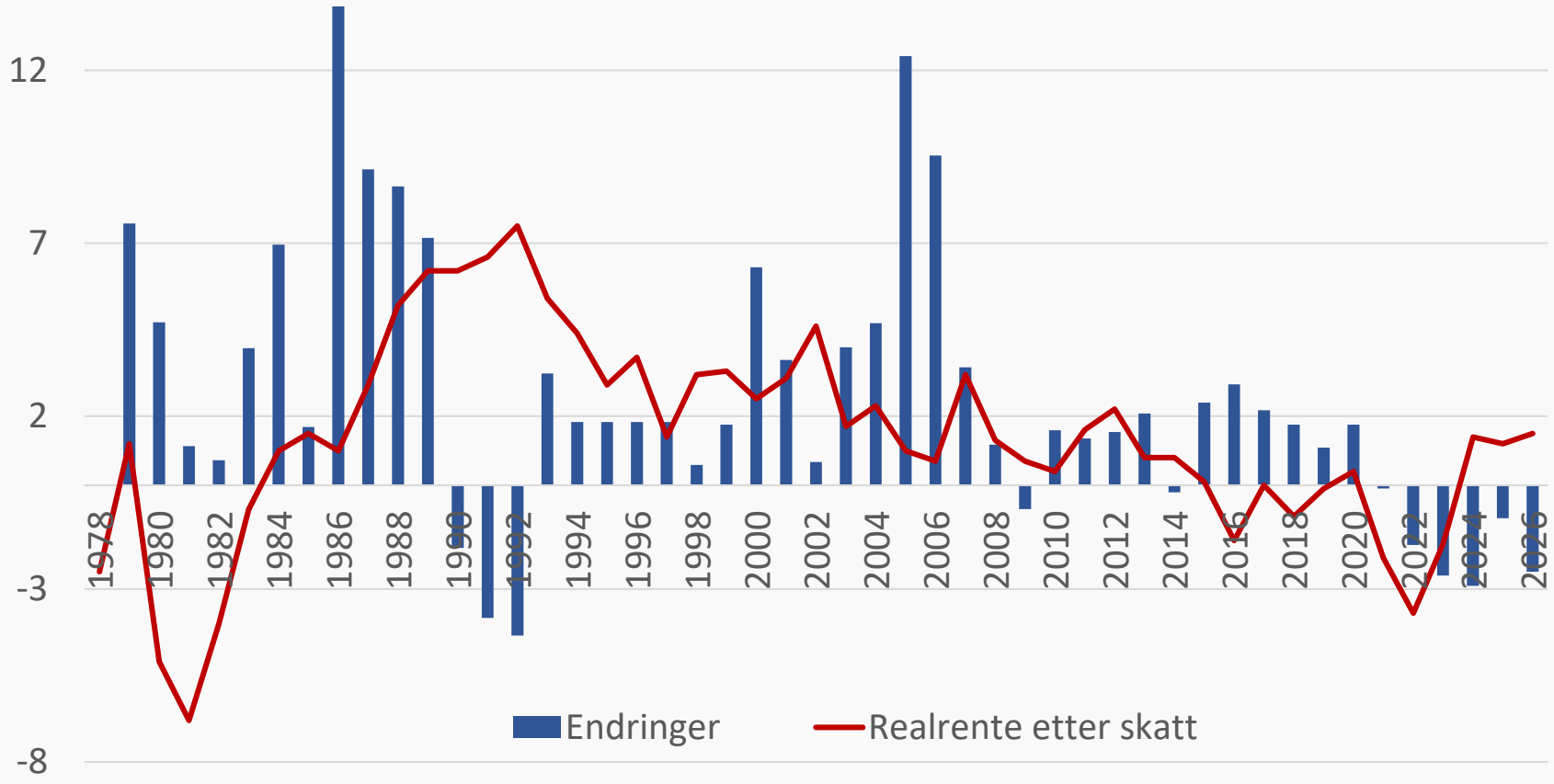
Kilde, SSB og Norges Bank

NHH

Forhold mellom realrenter og vekst i gjeldsrate

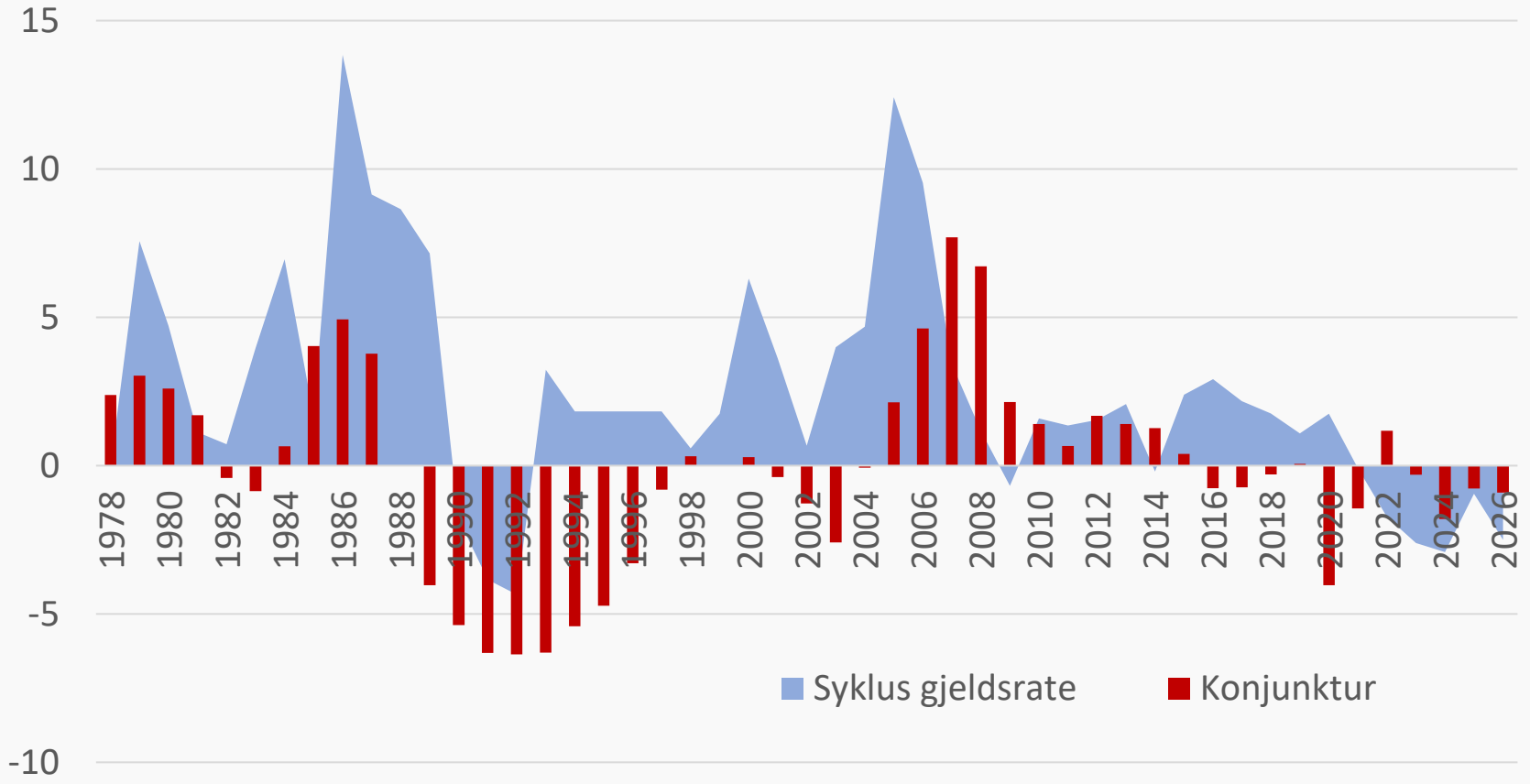
Kilde, SSB og Norges Bank

NHH

Forhold mellom gjeldsrate og konjunkturer

Kilde, SSB og Norges Bank

NHH

Eksempel boligmarkedet

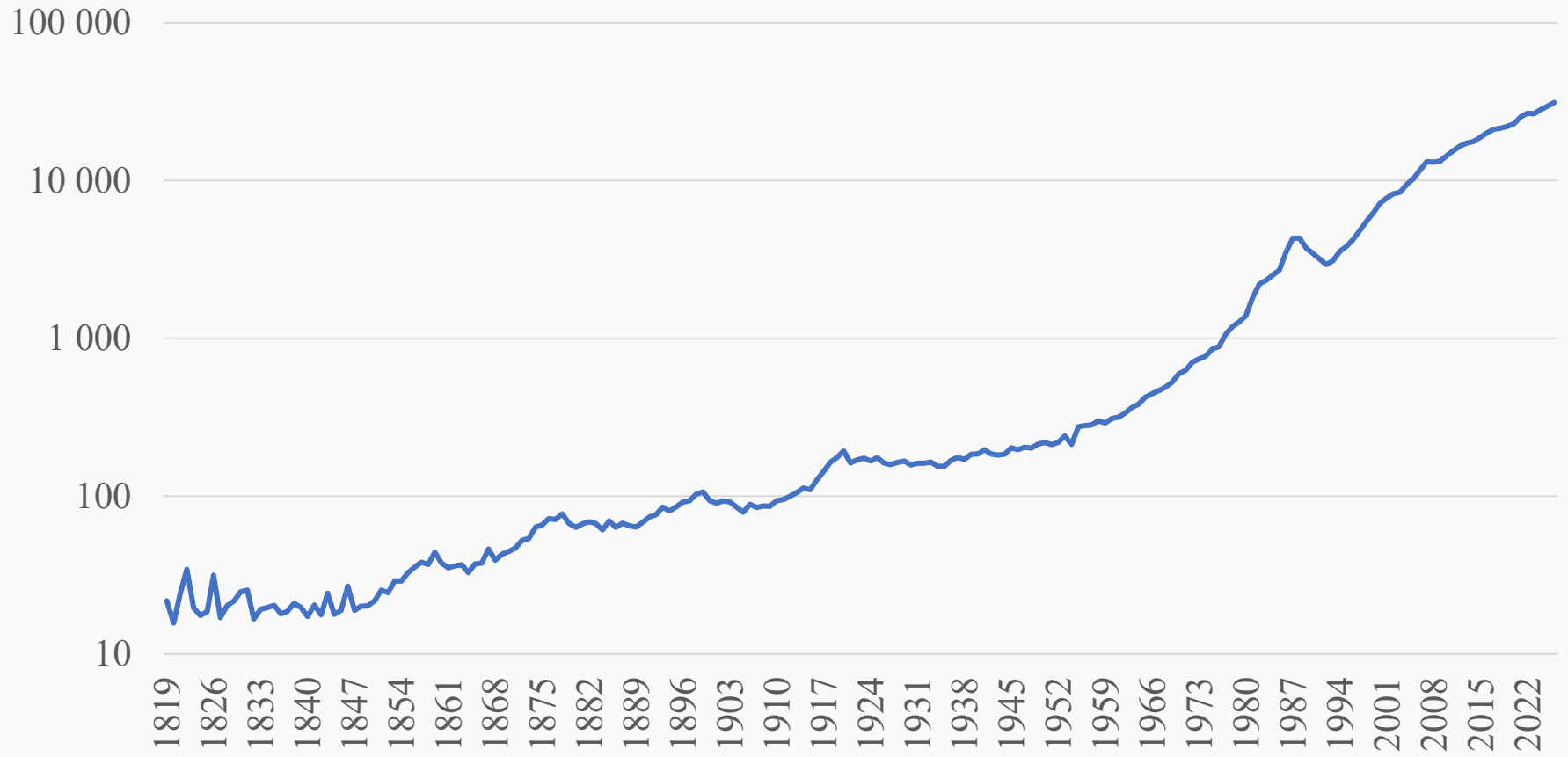
- På litt lenger sikt ser vi kanskje enda klarere effekten av renter og gjeldsrater for svingninger i aktivamarkeder, som ofte etterfølges av konjunktursvingninger

- Den lengste aktivprisindeks vi har for Norge er Norges Banks boligprisindeks, som starter i 1819.
- Hva kan vi lære av den sammensatt med andre prisserier og inntektsserier?

NHH

Boligprisindeks 1819-1826, semi-logaritmisk skala

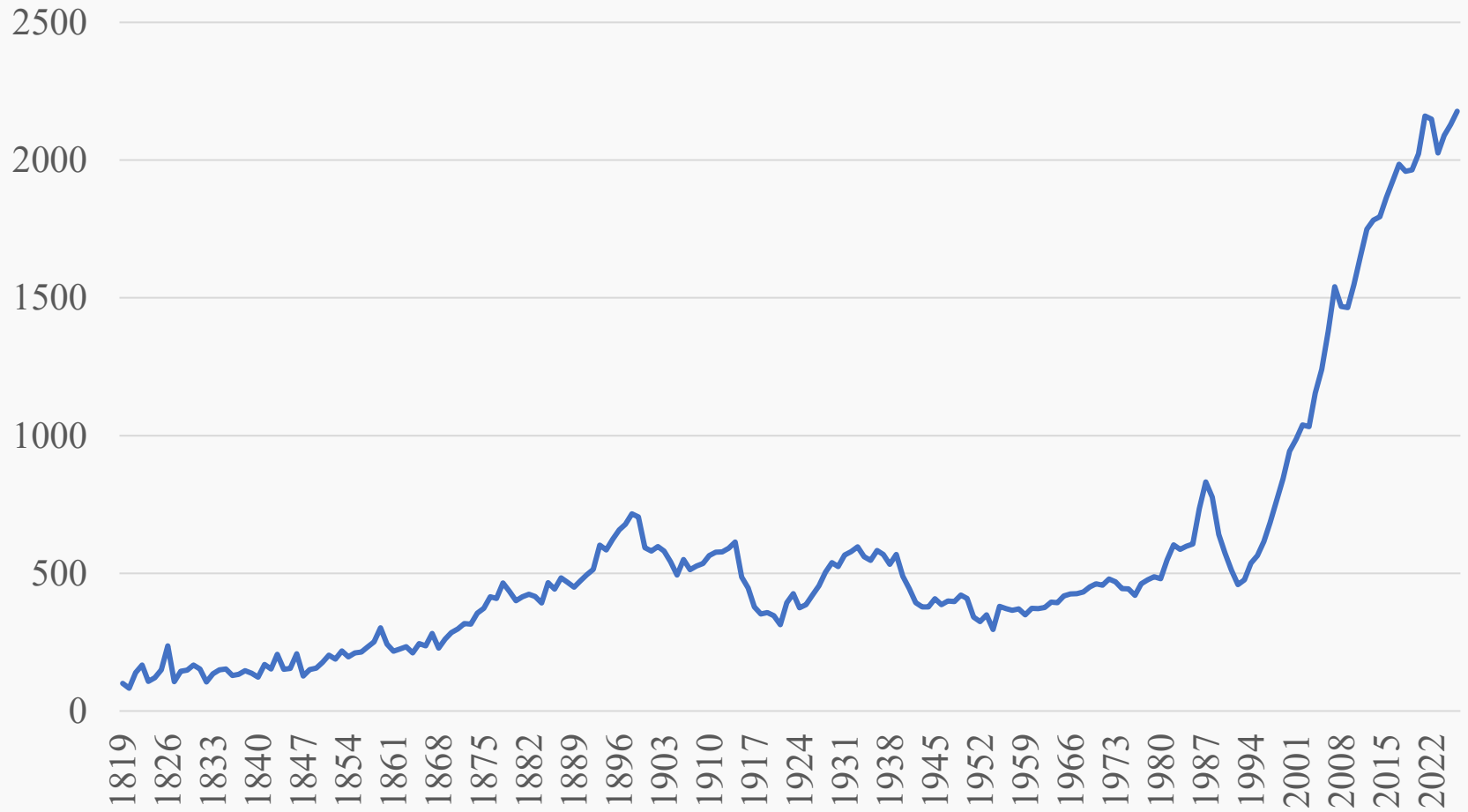
Kilde, Norges Bank

NHH

Boligprisindeks deflatert med KPI

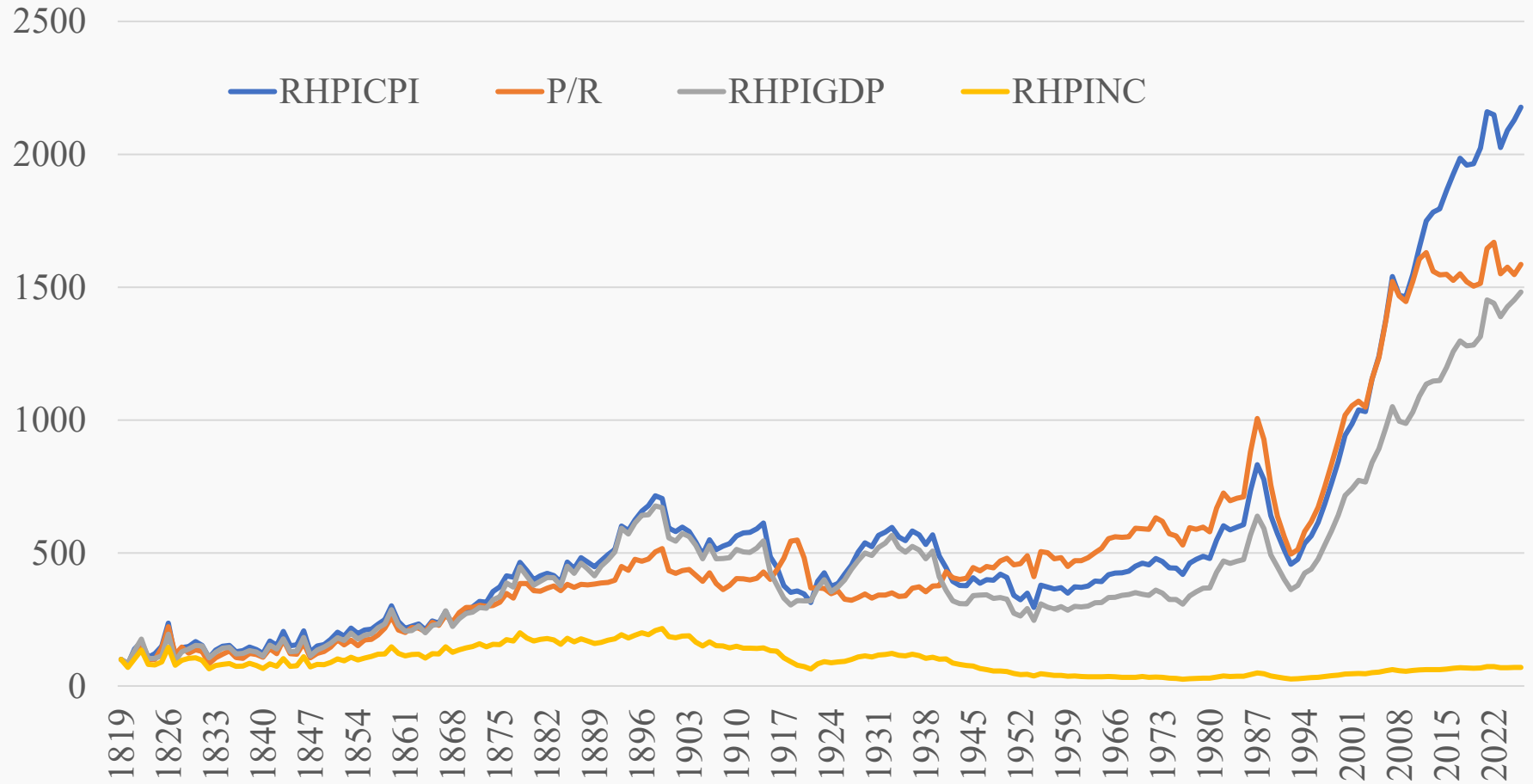
Kilde, Norges Bank og SSB

NHH

Boligprisindeks m alternative deflatorer

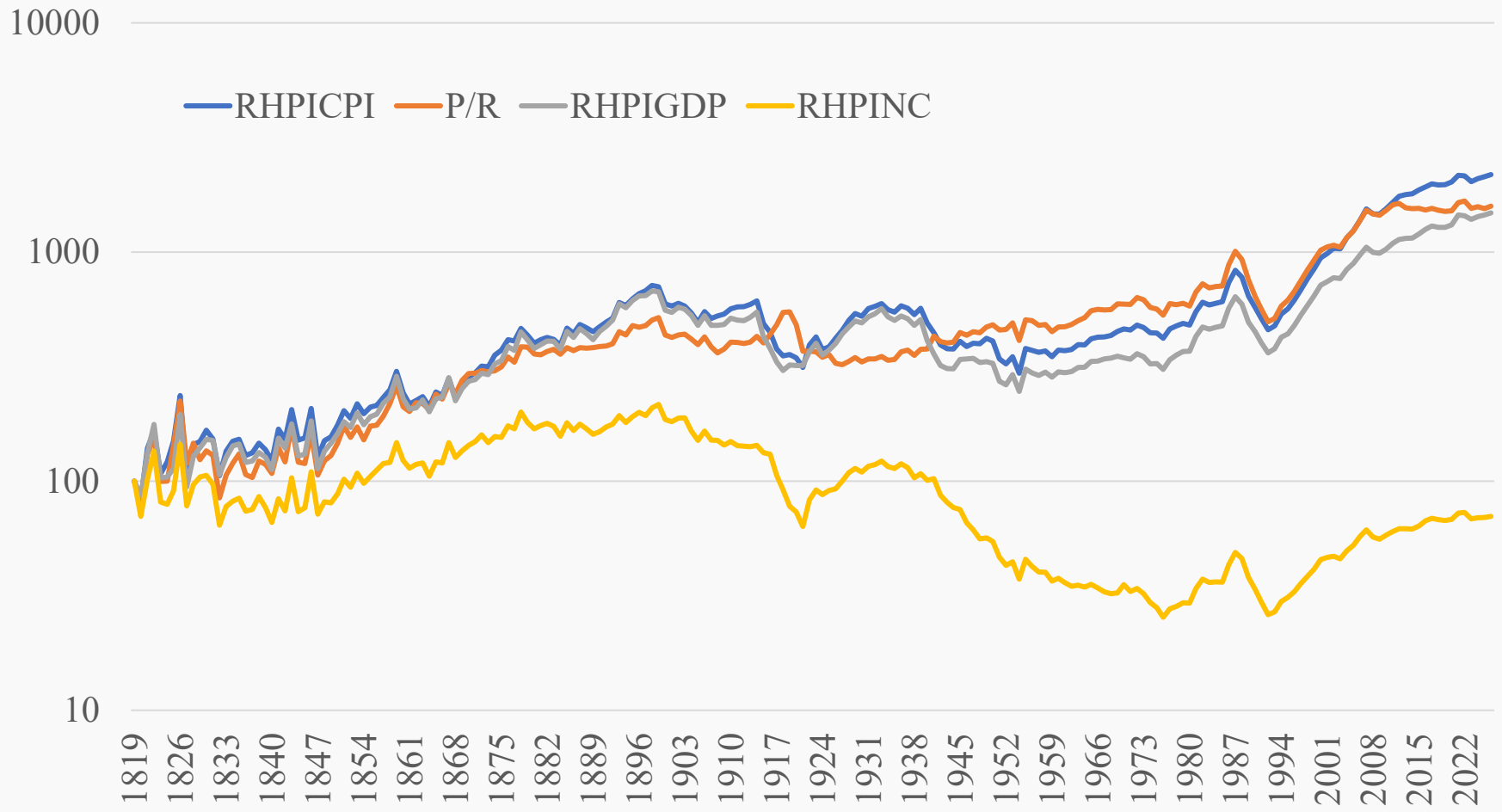
Kilde, Norges Bank og SSB (1819=100

NHH

Reelle boligprisinekser semi-logaritmisk skala

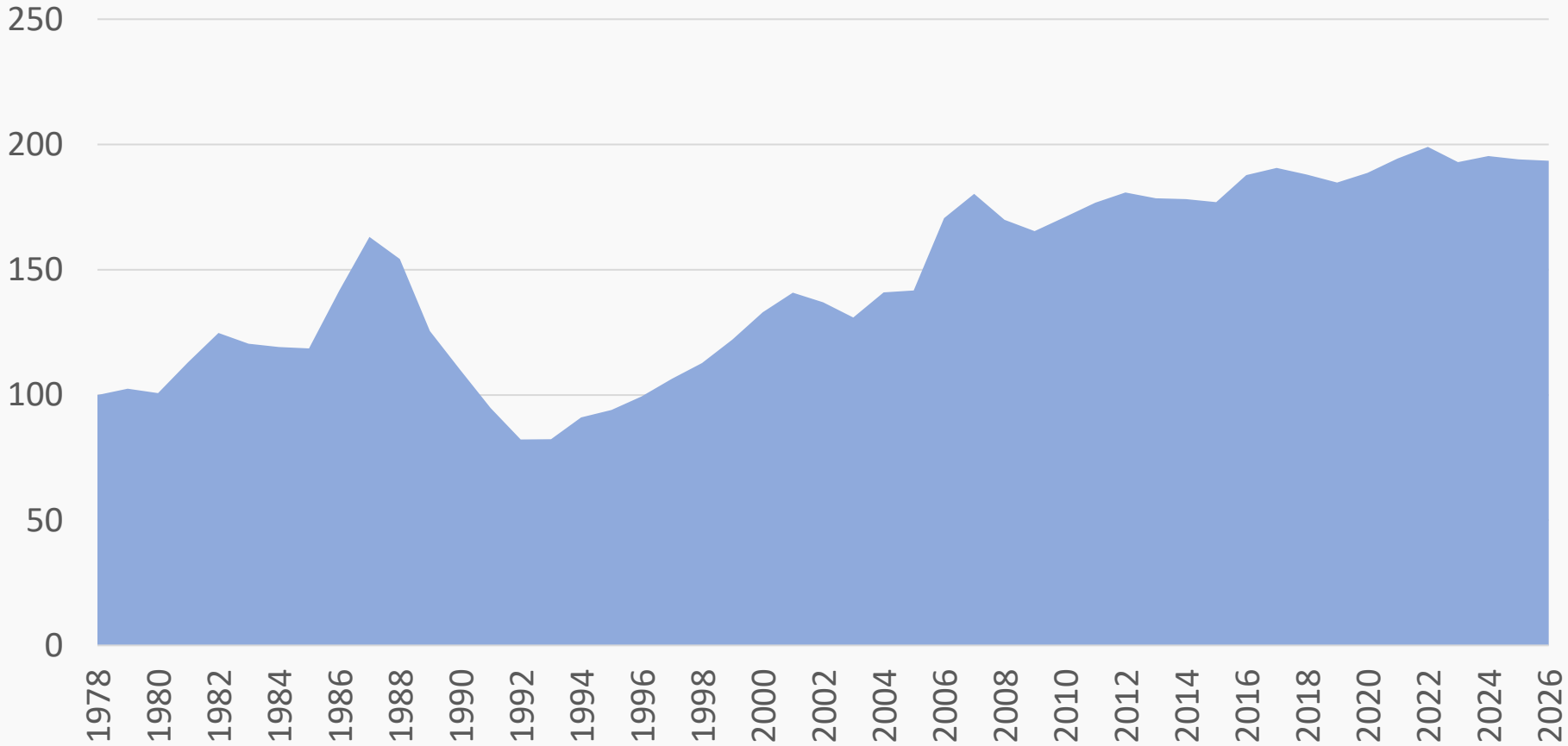
Kilde, Norges Bank og SSB (18191=100)

NHH

Boligprisindeks deflatert med HDI per innbygger

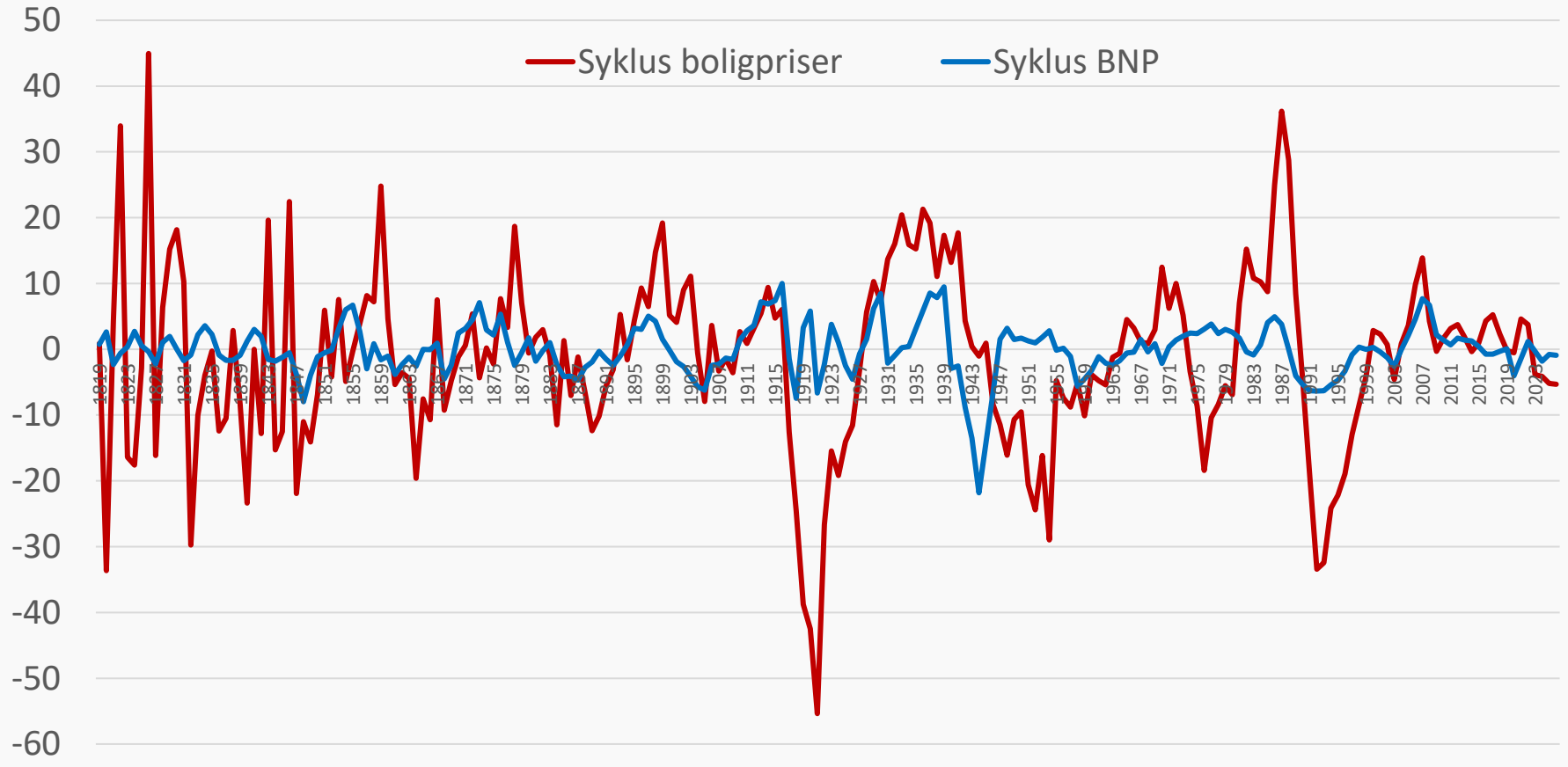
Kilde, SSB og Norges Bank (1978=100)

NHH

Sykluser boligpriser deflatert med inntekt (venstre) og BNP per innbygger Fastlands-Norge (høyre)

hilde, Norges Bank og SSB

NHH

Gjeldsrate er historisk sett viktig parameter for finansiell stabilitet og påvirker konjunktursvingninger

> *Inntekt som en relativ størrelse er historisk viktig parameter å følge med på innen finansiell stabilitet*

